

(/)

[🏠 \(/ \)](#) > Danmark og Europa efter 1945 (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945>)> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Den økonomiske genopretning1976-93

[← Forrige artikel](#) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/kampen-om-midten>)

Den økonomiske genopretning1976-93

*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 309*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93)[genopretning1976-93](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93)) **t** (<https://twitter.com/home?status=.> Aktiviteten kan ses på[http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93)[oekonomiske-genopretning1976-93](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93)) **in** ([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93&title=)[mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93&title=)[1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93&title=\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-oekonomiske-genopretning1976-93&title=)**Jørgen Rosted****Den økonomiske genopretning1976-93 – Set fra maskinrummet****Forlaget Historia 2021. 266 sider. 299,95 kr.**

De økonomiske modellers rolle i genopretningen 1976-93

Af Preben Etwil

En af Danmarks skarpeste og måske også skrappeste økonomer, tidligere departementschef Jørgen Rosted, har begået en bog, der belyser den økonomiske genopretning af Danmark, der foregik fra 1976 til 1993. En periode der begyndte med noget, der godt kunne ligne et frit fald, til at ende i en situation med balance, og som kunne danne et solidt grundlag for de efterfølgende 20-30 års økonomiske politik.

Bogens helt interessante clue er, hvordan embedsmænd og politikere tilsammen fik et betydeligt bedre overblik over, hvordan økonomien i virkeligheden hang sammen i en lille åben økonomi som den danske.

Bogen er fremragende formidlet, men det må nok også erkendes, at det kan være lidt hård kost for læsere, der ikke er velbevandret i komplicerede politisk-økonomiske sammenhænge.

Meget af bogens stof stammer fra utallige ministerielle redegørelser, og personligt erindringsstof af forfatteren, der sad centralt i det såkaldte "maskinrum", hvorfra den ene efter den anden analyse og prognose sprøjtede ud i en lind strøm.

Bogen er bygget op omkring en sikker kronologi, der starter med, at forfatteren som ung og lovende økonom bliver ansat i Det Økonomiske Råds Sekretariat og er med til at udvikle en finanspolitisk model ved navn SMEC I og II.

Det der ikke står i bogen, og som kun har interesse for anmelderen, er, at Rosted ud over sit hovedjob i Sekretariatet, havde et bijob som underviser på politistudiet, hvor anmelderen dengang prøvede at tilegne sig lidt økonomisk viden.

Bogens genopretningsperiode starter med Rosteds ansættelse i Finansministeriet i 1976, samtidig med at ministeriets makroøkonometriske model ADAM, i daglig tale kaldet Finansministeriets regnemodel, blev taget i anvendelse.

Bogens genopretningsperiode slutter med Nyrup-regeringens tiltræden, og en klar erkendelse af, at den fremtidige makroøkonomiske politikplanlægning, var kommet for at blive.

For samtidshistorikere er der meget stof at hente i bogen.

Der er en god og grundig gennemgang af udgangspunktet for genopretningspolitikken, med alle de ubalancer som man kan forestille sig. Den hidtidige økonomiske politik var foretaget i blinde, hvor ledende politikere ikke vidste meget om helt fundamentale økonomiske sammenhænge – eller rettere de ville ikke vide det.

Rosted forklarer, så pædagogisk som det nu kan lade sig gøre, hvordan der blev bedrevet indkomst- og devalueringspolitik i perioden 1976-82.

Dette kapitel bliver fulgt op af fastkurspolitikken i 1982-93. Her kræver det, at man holder tungen lige i munden for at få det hele med. Men det interessante er også, at der skal lægges stor energi i at få politikerne til at forstå nødvendigheden af overblik og forståelse af økonomiske sammenhænge.

En af målsætningerne i genopretningspolitikken er at få den private opsparing til at stige. Et af midlerne er, at den private pensionsopsparing får et skud opad uden at det øger kravet om øgede lønstigninger. Denne problematik ofrer Rosted et særligt kapitel på.

Finanspolitikken har også i et selvstændigt kapitel i bogen. Her gennemgås både, hvad der forstås ved finanspolitik, og især hvordan man måler effekterne af den.

Kapitlet om konkurrenceevnepolitikken viser, at et af problemerne har været at få overbevist især arbejdsmarkedets parter, at har man ikke styr på konkurrenceevnen, har man ikke styr på den økonomiske politik, og at devalueringer uden en stram økonomisk opfølgning, er som at pisse i bukserne, når man fryser.

Bogens beskrivelse af arbejdsmarkedets funktionsmåde er også god at blive klog af. Økonomiske opsving i sig selv er langt fra nok til at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet. Det skyldes, at det samlede arbejdsmarked består af mange delmarkeder. Derfor var det helt nødvendigt, at man tog tiltag, der kunne sænke strukturarbejdsløsheden betragteligt.

Bogens næstsidste kapitel er måske bogens bedste, da det med overbevisende kraft advokerer for anvendelsen af makroøkonometriske modeller. De træffer ikke beslutningerne, men giver et helt nødvendigt overblik over beslutningernes sandsynlige virkningskraft. Modeller er naturligvis usikre, men er langt at fortrække frem for et skud i tågen.

Denne erkendelse er også i dag nået op i toppen af det politiske niveau, og man kan vanskelig forestille sig, at fremtidige regeringer, uagtet at de er røde, grønne, blå eller sorte, vil træffe beslutninger uden hjælp fra maskinrummets mange beregninger. Beregninger, der efter forfatterens opfattelse, sagtens kan udvides til også at inkludere miljø- og klimateffekter i de økonomiske fremskrivninger.

Rosted er ikke i tvivl om, at Finansministeriets maskinrum har bidraget til afgørende øget viden om sammenhængen mellem den økonomiske politik og dets både kort- og langsigtede virkninger på den økonomiske virkelighed.

Med disse ord skal denne bog i særdeleshed anbefales samtidshistorisk interesserede i at dykke videre ned i denne bogs detaljer – udtrykt fra selve hestens egen mule.

[Historie-online.dk, den 21. december 2021]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/kampen-om-midten>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

FODFEJL

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/fodfejl>)

HUSBESTYRERINDE SØGES...

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/husbestyrerinde-soeges>)

SPIONEN OG FORRÆDEREN

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/spionen-og-forraederen>)